

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Euroopan offshore-teollisuuden pitkäaikaisen, älykkään ja kestäväen kehityksen näkymät ja alan suhteet EU:n meriteollisuuteen”

(oma-aloitteinen lausunto)

(2016/C 013/12)

Esittelijä: Marian KRZAKLEWSKI

Toinen esittelijä: José Custodio LEIRIÃO

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea päätti 22. tammikuuta 2015 työjärjestyksensä 29 artiklan 2 kohdan nojalla antaa oma-aloitteisen lausunnon aiheesta

”Euroopan offshore-teollisuuden pitkäaikaisen, älykkään ja kestäväen kehityksen näkymät ja alan suhteet EU:n meriteollisuuteen”

(oma-aloitteinen lausunto).

Asian valmistelusta vastannut neuvoo-antava valiokunta ”teollisuuden muutokset” (CCMI) antoi lausuntonsa 15. heinäkuuta 2015. Esittelijä oli Marian Krzaklewski ja toinen esittelijä José Custodio Leirião.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 16.–17. syyskuuta 2015 pitämässään 510. täysistunnossa (syyskuun 16 päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 132 ääntä puolesta ja 1 vastaan 3:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Offshore-teollisuuteen kuuluu merellä tapahtuva energiantuotanto yhdessä kaasun, öljyn ja mineraalien talteenoton kanssa. ETSK toteaa, että osa nopeimmin kehittyvistä markkinoista on yhteydessä näihin aloihin, ja ne tarjoavat mahdollisuuksia pitkäaikaiseen kestäväen ja älykkääseen kasvuun.

1.2 ETSK on vakuuttunut siitä, että offshore-teollisuuden kestäväen kehitykseen tarvitaan yhdenmukaista kehystä ja EU:n strategista visiota, jolla tähdätään pitkälle vietyihin teknologisiin ja innovatiivisiin ratkaisuihin kyseisen teollisuudenalan hyväksi. Teknologia on mainitun kaltaisen strategisen kehysten ydinkysymys.

1.3 Komitea katsoo, että tällä hetkellä puuttuu koko offshore-teollisuutta ja sen toimialoja koskeva kokonaisvaltainen eurooppalainen strateginen visio. On totta, että komissio ja neuvosto ovat asteittain laajentamassa offshore-teollisuutta koskevan sääntelyn soveltamisalaa erityisesti öljyn ja kaasun offshore-tuotannon osalta, mutta nämä toimet eivät todista yhtenäisestä ja laaja-alaisesta yleiskäsityksestä.

1.4 ETSK:n näkemys on, että offshore-teollisuutta koskevan strategisen kehysten puuttuminen on sen lisäksi osoitus riittämättömästä yhteistyöstä offshore-teollisuuden, unionin toimielinten, jäsenvaltioiden ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden välillä. Näin ollen komitea katsoo, että juuri offshore-teollisuutta koskevan eurooppalaisen strategisen vision muotoilu ja toteuttaminen mahdollistaisi tuloksekkaan yhteistyön, joka hyödyttäisi kaikkia sidosryhmiä myös muilla aloilla, missä hyödynnetään offshore-resursseja. Mainittakoon niistä esimerkkinä matkailusektori.

1.5 ETSK viittaa aikaisempiin lausuntoihinsa ja panee huolestuneena merkille, ettei kokoontumisissa tämän nimenomaan eurooppalaista offshore-teollisuutta käsittelevän oma-aloitteisen lausunnon valmistelemiseksi – sen paremmin valmisteluryhmän kahdessa kokouksessa kuin Aberdeenissa järjestetyssä julkisessa kuulemistilaisuudessa – ollut läsnä komission edustajia.

1.6 Offshore-teollisuuden ja Euroopan meriteollisuuden välisten suhteiden kattavan analyysin pohjalta komitea toteaa, että offshore-teollisuus tuottaa eurooppalaiselle teollisuudelle erittäin voimakkaita, harvinaisen ”vihreitä” liikkeellepanevia tekijöitä, eritoten laivanrakennus- ja -korjausalalle sekä varustelualalle. Voidaan esittää teesi, että offshore-teollisuuden kysynnän ansiosta Euroopan telakkateollisuus on välttänyt sitä vähän aikaa sitten uhanneen kriittisen massan menettämisen.

1.7 Komitea katsoo, että koska merellä tapahtuvan öljyn- ja kaasutuotannon turvallisuutta koskevan direktiivin täytäntöönpanoprosessi etenee vitkaan, Euroopan komission pitää yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa organisoida valvontajärjestelmä ja tutkia tapoja kasvattaa alan taloustoimijoiden rahoitusmahdollisuuksia korjaustoimenpiteiden kustannusten kattamiseksi onnettomuustapausten jälkeen.

1.7.1 On syytä laatia ja toteuttaa ”turvallisuuskulttuurin” ohjelma sekä ryhdyttävä toimenpiteisiin offshore-teollisuuden yritysten suorittaman oppilaitosten akkreditoinnin tukemiseksi tarkoituksena laajentaa koulutusta turvallisuuskysymysten alalla ja sisällyttää siihen myös ympäristönäkökohdat. ETSK katsoo, että korkean turvallisuustason saavuttaminen offshore-teollisuudessa edellyttää myös hyviä työolosuhteita merellä.

1.8 ETSK ehdottaa, että komissio ja asiaankuuluvat jäsenvaltiot yhteistyössä ILO:n sekä työmarkkinaosapuolten kanssa ryhtyvät pohtimaan mahdollisuuksia laajentaa merityötä koskeva yleissopimus koskemaan EU:n ja Euroopan talousalueen öljy- ja kaasualan offshore-teollisuuden sekä tuulienergi alan offshore-teollisuuden työntekijöitä.

1.9 Komitea katsoo, että Euroopan komission ja offshore-teollisuutta edustavien alakohtaisten työmarkkinaosapuolten tulee noudattaa hyvää esimerkkiä ja ottaa malliksi vuonna 2009 annettu direktiivi Euroopan yhteisön kansallisten varustamoyhdistysten keskusjärjestön (ECSA) ja Euroopan kuljetustyöntekijöiden liiton (ETF) merityötä koskevasta yleissopimuksesta tekemän sopimuksen täytäntöönpanosta.

1.10 Kun otetaan huomioon ennusteet, joiden mukaan EU:n ja Euroopan talousalueen offshore-teollisuudessa tulee olemaan pulaa taidoista ja osaamisesta, ETSK katsoo, että sen torjumiseksi tulee luoda hyvät työolot ja -ehdot (merityötä koskevassa yleissopimuksessa määrättyllä tavalla) ja mukauttaa pätevyysvaatimuksia ja ammatillista koulutusta sekä saada nuoria kiinnostumaan merialan työstä.

1.11 Komission ja jäsenvaltioiden pitää edistää yhteistyötä sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta. Tämä koskee muun muassa yhteisyrityksiä, vakuuksia sekä tuotannon jakautumisen ja käyttöoikeuden periaatteita. Koordinoinnin tulee käsittää oikeuspuitteet, aluesuunnittelun- ja ympäristönsuojeluasiat sekä energiavarojen kestäväpohjaiseen käyttöön liittyvät geologiset tutkimukset.

1.12 ETSK katsoo, että yhtenä offshore-teollisuuden edistämisalan eurooppalaistamisen ulottuvuuksista on oltava se, että komissio osallistuu laajasti käsitettyyn, tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntävään geologiseen tutkimusohjelmaan, jonka tavoitteena on hankkia aineistoa kestävyysajattelua paremmin vastaavaa, nykyistä ja tulevaa meren raaka-ainevarojen hyödyntämistä varten.

1.13 Komitean arvion mukaan offshore-teollisuuden keskeiset haasteet globaalia ja eurooppalaista kilpailua ja sääntelyä koskevia vaatimuksia ajatellen ovat seuraavat:

- talteenotto syvistä vesistä, sekä, kun kyse on merten tuulienergiasta, siirtyminen etäämmälle rannikoista ja syvempiin avoimiin vesiin
- vaakasuoraan poraamisen ja hydrauliseen murtamiseen liittyvät menetelmät merellä tapahtuvassa kaivannaistoiminnassa ympäristövaatimukset täyttäen
- merialan laitteistojen infrastruktuurin vanhenemisen hallinta
- arktisten alueiden resurssien etsintä, inventointi ja hyödyntäminen
- vastaaminen ”vihreisiin” impulsseihin, joka ilmenee Marpol-yleissopimuksesta ja painolastivesiä koskevasta yleissopimuksesta sekä alusten romuttamista koskevasta direktiivistä.

1.14 ETSK kehottaa ryhtymään verkkomuotoiseen yhteistyöhön, jossa ovat mukana offshore-teollisuuden toimialat, rannikkoalueet ja toimitusketjuun kuuluvat yritykset yhdessä tutkimuskeskusten ja korkeakoulujen kanssa Horisontti 2020 -puiteohjelman mukaisesti ja ”älykkään erikoistumisen” alan hankkeiden yhteydessä. Yhteistyön puitteissa on tarpeen kiinnittää enemmän huomiota innovaatio- ja ekologiakysymyksiin ja käyttää eduksi Euroopan strategisten investointien rahaston avaamia mahdollisuuksia.

1.14.1 ETSK kehottaa komissiota tarkastelemaan rakennerahastoja tai Junckerin suunnitelmaa uudelleen sitä silmällä pitäen, että pystytään tukemaan innovointia offshore-teollisuuden piirissä.

1.15 Komitea katsoo, että on syytä saattaa Eurooppa 2020 -strategia ajan tasalle (tarkistaa), jotta se täyttää unionin vaatimukset, jotka koskevat merialan toimintaa, hankkeita, ammattitaitoisen työvoiman tarvetta, kestävä kehityksen rahoittamista ja edistämistä, ottaen huomioon offshore-toiminnan laaja-alaisuus ja siihen tarpeelliset monentyyppiset työtehtävät ja ammatilliset pätevyudet.

1.16 ETSK kehottaa Euroopan komissiota virittämään keskustelua sellaisen erityisesti Pohjanmerta koskeva strategian potentiaalista, joka kattaa eurooppalaisen, kestäväällä pohjalla olevan ja kilpailukykyisen offshore-teollisuuden haasteet.

2. Lausunnon taustaa

2.1 Offshore-teollisuuteen kuuluvat pääasiassa sähköenergian tuotanto sekä kaasun, öljyn ja mineraalien talteenotto meriympäristöstä. Ottaen huomioon siihen liittyvän toimitusketjun ja palvelut voidaan todeta, että offshore-teollisuus kytkeytyy seuraaviin meriteollisuuden lohkoihin: telakkateollisuus, laivankorjausektori, alusten huolto- ja muutostyöt, laivavarusteet ja -tarvikkeet sekä merelle tarkoitettut teolliset laitokset.

2.2 Offshore-sektoreihin nivoutuvalla eurooppalaisella teollisuudella on lisäksi pitkälle kehittynyttä erikoistietämystä ja sen henkilöstöllä tarvittavaa potentiaalia, joiden avulla pystytään tehokkaasti hyödyntämään etuja, jotka liittyvät kuhunkin offshore-sektoriin kytkeytyviin markkinoihin.

2.3 Eurooppalaisen offshore-teollisuuden tilanteen analysoimiseksi ja sen pitkäjänteisen ja kestävä kehityksen mahdollisuuksien arvioimiseksi lausunnossa paneudutaan seuraaviin seikkoihin:

- offshore-öljy- ja -kaasuteollisuuden tilanne maailmanlaajuisessa kontekstissa ja sen vaatimukset ja voimatekijät
- merituulienergia-alan yleiset ominaispiirteet EU:ssa
- eurooppalaisen meriteollisuuden ja offshore-teollisuuden väliset suhteet
- innovoinnin ja kestävä kehityksen tarpeiden analyysi tämänhetkisten haasteiden sekä eurooppalaisen offshore-teollisuuden potentiaalisten kehitysalojen valossa
- ehdotus kestävä kehityksen sosiaalisen ulottuvuuden toteuttamiseksi offshore-teollisuuden työoikeudellisten kysymysten näkökulmasta
- eurooppalaista offshore-teollisuutta koskevat EU:n sääntelypuitteet
- ajatus sen kaltaisen EU:n Pohjanmeren strategian edistämisestä, joka kattaa kestäväpohjaisen ja kilpailukykyisen offshore-teollisuuden haasteet.

3. Eurooppalainen öljyn ja kaasun offshore-tuotantoteollisuus: alan nykytilanne

3.1 Euroopan energiataaseissa öljytuotteiden ja kaasun osuus vuonna 2012 oli 26 prosenttia. Suurin osuus, 29 prosenttia, oli ydinenergialla, ja uusiutuvista lähteistä – vesivoimat mukaan luettuina – peräisin olevan energian osuus oli 22 prosenttia.

3.1.1 EU on maailman suurin energian tuojat: se tuo vuosittain 53 prosenttia energiastaan, yhteensä 400 miljardin euron arvosta. 88 prosenttia öljystä ja 66 prosenttia kaasusta tuodaan, pääasiassa Venäjältä.

3.2 Öljyn ja kaasun offshore-tuotantosektorin merkittävin ongelma Euroopassa kiteytyy kysymykseen, pystyykö perinteinen eurooppalainen öljyn ja kaasun offshore-tuotanto vastaamaan monipuolistumisen, uusiutuvien energialähteiden kehityksen sekä kyseisten muutosten hallinnan haasteeseen.

3.3 Öljyn ja kaasun offshore-tuotantoteollisuuden ominaispiirteet Euroopassa ovat seuraavat:

- korkeat toimintakustannukset
- suuri ympäristöriski sekä voimaperäinen sääntely
- tarve edetä syvempiin vesiin
- verotuksellinen riski – matalat hinnat, minkä vuoksi investointeihin kohdistuva riski on suurempi
- Yhdysvalloista peräisin olevista halvoista tuotteista johtuvat mahdolliset ongelmat.

3.4 Eurooppalaisen öljyn ja kaasun offshore-tuotantoteollisuuden nykyiset haasteet ovat seuraavat:

- tarve suorittaa seismisiä tutkimuksia geologisista varannoista laadittujen karttojen ajantasaistamiseksi
- tietojen puutteellinen yhdenmukaistaminen ja vaihdanta, mikä hidastaa kehitystä
- tuottajamaiden paine uusien varantojen löytämiseen
- kaivannaistoimintaa koskeviin tarjouskilpailuihin liittyvät ongelmat, kun osallisina on kotimaisia ja kansainvälisiä tuotantoyhtiöitä
- toimialan elinkaaren hallinnointi perättäisissä vaiheissa: etsintä/löytäminen/esisuunnittelu (FEED)⁽¹⁾/tuotanto/purkaminen.

3.4.1 Toimialan uusia haasteita ovat seuraavat:

- tähän asti hyödynnettyjen resurssien väheneminen
- öljyn hinnan lasku sekä uusien halpojen samantyyppisten raaka-aineiden aiheuttama kilpailu
- yrittäjyyttä koskeva kysymys sekä valtiovallan tuki uusille yrityksille
- innovoinnin ja toimialan kansainvälistymisen ruokkima kasvu
- kysymys "vihreän talouden" voimistamasta kasvusta

3.5 Eurooppalainen öljyn ja kaasun offshore-tuotantoteollisuus ansaitsee tukea, koska

- sillä on kestäväällä pohjalla olevan teollisuuden piirteet, kun otetaan huomioon EU:n säädöspuitteet
- se tarjoaa suorasti ja epäsuorasti lähes 600 000 työpaikkaa (Norja mukaan luettuna)
- se on yksi EU:n meriteollisuuden tärkeimmistä voimatekijöistä
- se edistää hyödyllisiä sosiaalisia muutoksia alueilla
- sillä on suuri merkitys jäsenvaltioiden tulotaloudessa
- se vie eteenpäin innovointia ja teknologian kehitystä insinööritieteissä
- sille on ominaista alan toimitusketjun yritysten harjoittama merkittävä vientitoiminta, mikä kompensoi mahdollista polttoaineiden tuotannosta saatavien tulojen pienenemistä.

⁽¹⁾ FEED: Front-End Engineering Design.

3.6 Aberdeenissa järjestetyssä kuulemistilaisuudessa⁽²⁾ esiteltiin tulokset öljyn ja kaasun offshore-tuotantoteollisuutta koskevasta SWOT-analyysistä. Ne esitetään keskustelussa esiin tuoduilla ehdotuksilla laajennettuina lausunnon liitteessä.

4. Merienergian markkinat EU:ssa

4.1 EU:n merialueilla on tätä nykyä toiminnassa noin 2 500 tuuliturbiinia yhteisteholtaan yli 8 GW, kaikkiaan 11 maassa. EU:n osuus globaalista tuotannosta on melkein 90 prosenttia. Kun 12 meneillään olevaa hanketta on viety päätökseen, kohoaa käytössä oleva kapasiteetti 10,9 gigawattiin. Koko tuulienergia kattaa tällä hetkellä 7 prosenttia EU:n energiasta, mistä yksi seitsemäsosa on merituulienergiaa.

4.2 Kehityksen ja innovoinnin nykyiset suuntaukset tällä toimialalla koskevat turbiineja, perustuksia sekä laiteasennuksia syvempiin vesiin ja kauemmaksi rannikosta.

4.3 Rahoitussuunnittelu käy alati tärkeämmäksi välineeksi merituulienergian kehityksessä. Vuonna 2014 alalla otettiin 3,14 miljardin euron⁽³⁾ edestä lainoja, joihin ei tarvita henkilökohtaista takausta. Tämä on suurin summa, joka alan historian aikana on saatu. Rahoituskumppanuudet ovat avain menestykseen.

4.4 Lähivuosien näkymät viittaavat siihen suuntaan, että asennettu kapasiteetti jatkaa kasvuaan. Pidemmällä aikavälillä Euroopan tuulienergiajärjestö (EWEA) arvioi, että jo rakennusluvan saaneiden uusien tuulipuistojen kokonaiskapasiteetti on 26,4 GW. Pitkän aikavälin suunnitelmista voidaan päätellä, että kapasiteetti kasvaa 98 gigawattia.

4.5 EWEA:n tietojen mukaan vuoden 2011 lopussa Euroopan tuulivoima-alalla työskenteli 192 000 ihmistä, joista noin 30 000–40 000 merituulienergian alalla.

4.6 Valtamerienergiakapasiteettia on asennettu EU:hun noin 1,5 GW (kuusi kertaa vähemmän kuin merituulienergiakapasiteettia, mutta sen on ennustettu kasvavan vuoteen 2020 mennessä 3,6 gigawattiin). Tämä käsittää laitteita, jotka hyödyntävät aaltojen, vuoroveden ja merivirtauksien energiaa ja osmoosienergiaa sekä laitteita valtameren lämpöenergian muuntamiseksi sähköenergiaksi.

5. Eurooppalaisen meriteollisuuden ja offshore-teollisuuden väliset taloudelliset suhteet

5.1 Alustilausten kokonaisarvo oli vuonna 2014 yhteensä 370 miljardia Yhdysvaltain dollaria, mistä 170 miljardia dollaria oli offshore-alusten tilauksia. On arvioitu, että erilaisia offshore-aluksia tarvitaan vuosina 2014–2025 maailmanlaajuisesti 1 230–1 970 kappaletta. Vedenalaisten teollisuuskäyttöön tarkoitettujen alusten kysyntä kasvaa 180 prosenttia; asennusalusten, tuulipuistoihin tarvittavien alusten sekä kelluvien offshore-alusten osuus on 50–60 prosenttia.

5.2 Kaikenlaisten alustyyppien tilausten ennustetaan kasvavan vuoteen 2025 mennessä 3,7 prosenttia. Offshore-aluksia koskevat moninkertaisesti suuremmat ennusteet osoittavat, miten merkittävä rooli offshore-teollisuudella on telakkateollisuudessa nyt ja tulevaisuudessa. Offshore-alusten osuus telakoiden koko rakennustuotannosta oli 30 prosenttia vuonna 2014 Euroopassa.

5.3 Vastaavanlainen tiivis yhteys offshore-teollisuuteen on eurooppalaisella laivanvarusteteollisuudella, joka on maailman johtava offshore-teollisuuden tarvitsemien porausmoduulien, moottorien, vintturien, nosturien ja elektroniikan tuottaja.

5.4 Merienergia on meriteollisuuden ”vihreä” liikkeellepaneva voima. Sen maailmanlaajuisen kokonaispotentiaalain arvioidaan olevan yli 19 miljardia euroa vuosina 2012–2022 (noin 2 miljardia euroa vuodessa). Nämä arviot perustuvat niiden alusten ja varusteiden lukumäärään, joita tarvitaan suunniteltujen tuulipuistojen rakentamiseen ja käyttöön.

5.5 Euroopan meriteollisuuden tuotteille ja palveluille on lisäksi ilmaantumassa uudenlaista kysyntää, kun toimintaa siirretään syvemmille vesille etupäässä offshore-öljy- ja -kaasualalla sekä merienergi-alalla.

⁽²⁾ Liam Smyth – Aberdeen & Grampian Chamber of Commerce.

⁽³⁾ The European offshore wind industry – key trends and statistics, 2014.

5.6 Jään sulaminen arktisilla alueilla avaa mahdollisuuksia raaka-aineiden hankkimiseen ja merireitteihin (joskaan kyse ei ole täysin "vihreästä" edistyksestä). Tähän suuntaukseen liittyy muun muassa ennakoitu kysyntä jäänmurtajien ja jäänkestävien kuljetus- ja palvelualusten rakentamiselle.

5.7 Hiljattain aloittanut valtamerienergiasektori on myös yhä merkittävämpi "vihreä" Euroopan meriteollisuuden veturi, erityisesti SEAEuropeen liittyvillä aloilla.

5.8 Telakkateollisuuden offshore-öljy- ja -kaasuteollisuudelle tarjoama tuotevalikoima kytkeytyy kyseisen teollisuuden alaan elinkaareen seuraavasti:

- Luonnonvaraesiintymien etsiminen ja määrittäminen luo kysyntää apualuksille.
- Offshore-porausaluksat ja -yksiköt liittyvät poraustoimintaan.
- Esiintymien hallinnointi luo tarpeen erikoistuneille rakennusaluksille.
- Tuotantokenttien käytön aikana tarvitaan kelluvia aluksia sekä talteenotto- ja varastointialuksia.
- Tuotantokenttiä purettaessa käytetään tuuliturbiinien ja muiden offshore-varusteiden asennusaluksia.

5.9 Offshore-poraususten määrää on lisättävä huomattavasti tulevien öljy- ja kaasutoimitusten varmistamiseksi. Tähän liittyy teknisesti edistyskellisten porauslaitteiden sekä erityyppisten laitteiden ja offshore-porausastornien korjaamisen ja konversion huomattava kysyntä, ja nämä palvelut tuovat huomattavia voittoja EU:n telakoiden rakennus- ja korjausalalle.

5.10 Laivanrakennuksen uusi erikoisala tuo kiinnostavia mahdollisuuksia: alukset eivät ainoastaan kuljeta kelluvaa nesteytettyä maakaasua (FLNG) vaan tarjoavat myös erilaisia palveluja offshore-öljy- ja -kaasuteollisuudelle; niillä voidaan esimerkiksi korvata kiinteät LNG-terminaalit liikkuvilla terminaaleilla. Tämä koskee nesteytetyn maakaasun kelluvia tuotanto-, varastointi- ja purkuyksiköjä (FPSO LNG) sekä kelluvia varastointi- ja höyrytysyksiköjä (FSRU).

5.11 Eurooppalaiset satamat voivat myös hyödyntää offshore-teollisuuden mukanaan tuomia mahdollisuuksia. Tämä koskee palveluja, jotka liittyvät yleiseen rahtiin ja merituulivoiman rakenneosiin, joita ovat mastonosat, generaattorit ja roottorin lavat sekä muut offshore-teollisuuden tilaamat varusteet.

6. Innovoimien ja kestävän kehityksen tarve tämänhetkisten haasteiden edessä ja Euroopan offshore-teollisuuden mahdolliset kehittämisalueet

6.1 Eurooppalaiset investoinnit innovointiin olivat vielä kuluneella vuosikymmenelläkin vähäisemmät kuin suuremmilla kilpailijoilla (USA). Tämä vaikuttaa kaikkiin teollisuudenaloihin, myös offshore-öljy- ja -kaasuteollisuuteen.

6.2 Yksi öljy- ja kaasualan suurimmista haasteista on ikääntyvien omaisuususerien turvallisen hyödyntämisen varmistaminen. Keskimäärin 30 prosenttia maailman porauslaitoista on ollut toiminnassa yli 20 vuotta, ja monet niistä ovat ylittäneet alkuperäisen suunnitellun elinikensä.

6.3 Tärkeimmät seikat, jotka vaativat toimia ikääntyvien omaisuususerien yhteydessä offshore-öljy- ja -kaasualalla ovat

- materiaalien eheyden seuranta ja tuntemus

- eristyksessä tapahtuvan korroosion tuntemus
- ikääntymisen hallintaan liittyvät tarkastus-, korjaus- ja kunnossapito-ongelmat
- käytettyjen laitteiden hyödyntäminen.

6.4 Alan kasvu riippuu talteenottoa tukevista innovatiivisista tekniikoista, jotka antavat mahdollisuuden "puristaa" ikääntyvistä laitoksista irti mahdollisimman paljon ja pidentää joidenkin tuotantokenttien käyttöikä.

6.4.1 Uusilla tekniikoilla on keskeinen rooli myös syvänmeren esiintymien etsinnässä ja tuotannossa, jotka edellyttävät miljardi-investointeja. Uusia tekniikoita on kehitettävä kustannusten ja toimintariskien pienentämiseksi, ja lisäksi on kehitettävä porausreikien hyödyntämistä olosuhteissa, joissa lämpötila ja paine ovat korkeammat.

6.5 ETSK katsoo, että komission pitäisi harkita rakennerahastojen ja/tai Junckerin suunnitelman mukauttamista sitä silmällä pitäen, että pystytään tukemaan innovointia offshore-teollisuuden piirissä, lähinnä seuraavilla aloilla:

- ikääntyvä infrastruktuuri ja tuotannon jatkuvuuden takaaminen
- uudet tekniikat vanhempien öljy- ja kaasukenttien käyttämättä jääneiden energiavarojen hyödyntämiseksi
- tuotantoreikien enenevä kompleksisuus.

Uudet kehittämisalat

6.6 Liuskekaasun kehittämisestä, kun samalla täytetään ekologiset vaatimukset, on tulossa yhä houkuttelevampi mahdollisuus myös offshore-öljy- ja -kaasualalle. Tämä johtuu huomattavista parannuksista vedenalaisen kiviaineksen vesisärötysteknologiassa. Hiilidioksidin talteenotto merellä voisi myös olla seuraava offshore-teollisuuden vihreä kasvutekijä pyrittäessä kehittämään vähäpäästöistä taloutta.

6.7 Muita uusia kehitysaloja ovat teollisten monitoimilauttojen toteuttaminen pilottihankkeiden jälkeen (seitsemäs puiteohjelma) ja täysimittaisten varusteiden ja laitteiden rakentaminen aalto- ja merivirtaenergian hyödyntämiseksi.

6.8 EU:n päättäjien haasteena on valjastaa Horisontti 2020 -puiteohjelman potentiaali tutkimuksen ja innovoinnin ⁽⁴⁾ maksimoimiseksi Euroopan offshore-teollisuudessa.

7. Euroopan offshore-teollisuutta koskeva EU:n sääntelykehys

7.1 Euroopan offshore-teollisuus toimii jatkuvasti lisääntyvän sääntelyn vaikutuksen alaisena. Alaan eniten vaikuttavia säädöksiä ovat muun muassa

- EU:n päästädirektiivi (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) ja suurista polttolaitoksista ilmaan joutuvista epäpuhtauspäästöistä annettu direktiivi
- tiettyjen keskisuurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta annettu direktiivi, joka vaikuttaa öljyn ja kaasun tuotantoon
- päästökauppajärjestelmä (ETS)
- meriturvallisuutta koskeva direktiivi.

7.2 Direktiivi merellä tapahtuvan öljyn- ja kaasunporaustoiminnan turvallisuudesta tuli voimaan vuonna 2013, ja se on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä heinäkuuhun 2015 mennessä; teollisuuden on mukauduttava uusiin vaatimuksiin heinäkuuhun 2016 mennessä.

⁽⁴⁾ "Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Innovointi siniseen talouteen: hyödynnetään meremme ja valtameremme potentiaalia työllisyyden ja kasvun edistämiseksi" COM (2014) 254 final (EUVL C 12, 15.1.2015, s. 93).

7.2.1 Jotta vaikutus on maailmanlaajuinen ja jotta suuria onnettomuuksia Euroopassa ja kauempana voidaan seurata, komission, jäsenvaltioiden ja erikoistuneiden yritysten on tehtävä yhteistyötä seuraavilla aloilla:

- riskivaikutuksia koskevan oppaan julkaiseminen
- turvallisuuskulttuurin luominen alalle
- kaivosyritysten myöntämä oppilaitosten akkreditointi, jotta voidaan tarjota laajamittaisempaa koulutusta
- käytännesääntöjen laatiminen
- sijoittajien ja jäsenvaltioiden kumppanuuden edistäminen
- jäsenvaltioiden ja sijoittajien välinen yhteistyö arkaluontoisilla strategisilla aloilla ja offshore-hankkeissa, jotka edistävät kestävään kehitykseen pyrkiviä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia ja offshore-teollisuuden vaikutusta muihin talouden aloihin, kuten matkailuun ja kalastukseen
- yhteistyö kriittisen tärkeän offshore-infrastruktuurin suojaamisessa terrorismilta ja merirosvoukselta.

7.3 Teollisuuden edustajat pitävät tällä hetkellä arkaluontoisena sääntelykysymyksenä työtä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa koskevan vertailuasiakirjan (BREF) parissa, jossa käsitellään suuritehoisella vesisärötyksellä tapahtuvaa hiilivetyjen etsintää ja tuotantoa EU:ssa.

7.4 Sääntelyn vaikutukseen offshore-teollisuuden kaikkien sektorien kehittämiseen liittyy myös se, että teollisuuden on noudatettava uusinta direktiiviä (heinäkuu 2014) merten aluesuunnittelusta.

7.5 Raaka-ainepolitiikasta annetulla tiedonannolla COM(2008) 699, jolla pyritään tiivistämään kansainvälistä yhteistyötä kansallisten geologisten tutkimusten alalla EU:n tietopohjan kasvattamiseksi, on todennäköisesti myös epäsuora vaikutus offshore-talteenottoteollisuuteen.

7.6 Seuraavat sääntelyyn ja politiikkaan liittyvät kysymykset ovat myös yhtä tärkeitä ja vaikuttavat Euroopan koko offshore-teollisuuteen:

- merityöyleissopimuksen vaikutus
- Marpol-yleissopimuksen (rikki- ja typpidioksidirajat) painolastivesiä koskevan yleissopimuksen vaikutus.

8. Miten voidaan voittaa vaikeudet, jotka liittyvät kestäväan kehityksen sosiaalisen ulottuvuuden varmistamiseen offshore-teollisuuden työoikeudellisten kysymysten näkökulmasta?

8.1 Euroopan offshore-teollisuuden moninaisuus ja globalisaation merkittävä vaikutus tähän taloudenalaan, samoin kuin sosiaaliseen polkumyyntiin ja tasapuolisten toimintaedellytysten saavuttamiseen liittyvät, edelleen ratkaisemattomat ongelmat, ovat saaneet aikaan työoikeudellisten asioiden osalta monimutkaisen tilanteen. Tämä yhdistyy ongelmiin työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun, kollektiivisten työsuhteiden ja sosiaalisten standardien aloilla.

8.1.1 Näihin ongelmiin voitaisiin puuttua kokonaisvaltaisesti vuonna 2006 tehdyn ja juuri voimaan tulevan merityöyleissopimuksen ja sen täytäntöön panemiseksi annetun EU:n asetuksen pohjalta.

8.1.2 Valitettavasti mahdollisuudet soveltaa tätä yleissopimusta laajasti offshore-teollisuudessa ovat edelleen vähäiset. Tämä johtuu sekä siitä, ettei yleissopimuksessa ole tarkkoja määräyksiä offshore-työntekijöistä, että hallitusten, operaattoreiden ja omistajien asenteesta. Tilanteeseen yhdistyvät lisäksi EU:n alusten ja kelluvien teollisuuslaitteiden rekistereihin liittyvät ongelmat.

8.2 Komitea katsoo, että Euroopan komission ja offshore-teollisuutta edustavien alakohtaisten työmarkkinaosapuolten tulee noudattaa hyvää esimerkkiä ja ottaa malliksi vuonna 2008 annettu direktiivi ECSAn ja ETF:n erityistä koskevasta yleissopimuksesta tekemän sopimuksen täytäntöönpanosta.

8.2.1 Mallina voitaisiin käyttää kansainvälisen kuljetustyöläisten liiton (ITF) offshore-teollisuudelle laatimaa työehtosopimusta. Tällä hetkellä sen täytäntöönpanoa hankaloittaa kansallisten viranomaisten haluttomuus. Ongelmia ovat alusten rekisterit, työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun epätyytyttävä tila ja se, että työmarkkinoille osallistuu suuri määrä nk. roskasopimusten pohjalta työllistettyjä ihmisiä sekä näennäisesti itsenäisiä ammatinharjoittajia.

9. Euroopan unionin strategia Pohjanmeren aluetta varten

9.1 Öljy- ja kaasuteollisuutta on kehitetty nyt 50 vuotta, ja arvioidaan, että jäljellä on vielä toiset 50 vuotta. Ala joutuu nykyisin kohtaamaan merkittäviä energiaympäristön muutoksia, joita voidaan kuvata seuraavasti:

- Yhä suurempi osa energiasta kehitetään uusiutuvista lähteistä.
- Yhä suurempi osa energiasta kehitetään paikallisesti erilaisista paikallisista lähteistä.
- Nykyisen energiansiirtojärjestelmän suorituskykyyn kohdistuu haasteita pyrittäessä sovittamaan tarjonta kysynnän mukaan.
- Vuoteen 2030 asetetut EU:n hiilidioksidipäästötavoitteet.

Kysymys onkin seuraava: Pystyykö perinteinen öljy- ja kaasuala vastaamaan suureen haasteeseen ja monipuolistamaan toimintaansa siirtymällä uusiutuvien energialähteiden alalle ja pitämään tuon muutoksen hallinnassaan?

9.2 Pohjanmeren komission on tarkoitus tehdä yhteistyötä Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentin ylähuoneen kanssa saadakseen Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen mukaan edistämään yhdennettyä lähestymistapaa merten aluesuunnitteluun nähden Pohjanmeren alueella sekä laatimaan viestintäasiakirjan ja -strategian, joilla havainnollistetaan Pohjanmeren energiansiirtoverkon edut suurelle yleisölle.

9.3 ETSK kehottaa Euroopan komissiota virittämään keskustelua sellaisen erityisesti Pohjanmerta koskeva strategian potentiaalista, joka kattaa eurooppalaisen, kestäväällä pohjalla olevan ja kilpailukykyisen offshore-teollisuuden haasteet. Se käsittäisi seuraavat seikat:

- tuote ja suunnittelu
- yhteiskunta
- tuotanto
- lainsäädäntö
- rahoitus.

Bryssel 16. syyskuuta 2015

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Henri MALOSSE*

LIITE

Euroopan öljyn ja kaasun offshore-tuotantoteollisuutta koskevan SWOT-analyysin tulokset

S – Vahvuudet	W – Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> — kokemus vaikeista toimintaolosuhteista ja työskentelystä syvissä vesissä — maailmanlaajuisesti tunnustettua osaamista — erittäin pätevää ja kokenutta työvoimaa — toimialan klusteroituneisuus 	<ul style="list-style-type: none"> — korkeat tuotantokustannukset — tuotannon odotettua heikompi tehokkuus — epävarma verotustilanne — infrastruktuurin vanheneminen — heikko yhteistyö
O – Mahdollisuudet	T – Uhat
<ul style="list-style-type: none"> — uudet löydöt, joihin liittyy pienemmät kehittämis- ja toimintakustannukset — tuotteiden, laitteistojen ja tiedon siirtäminen uusille markkinoille — yhteistyö seuraavilla aloilla: yhteinen suunnittelu/standardointi, infrastruktuurin hyödyntäminen ja tietämyksen jakaminen — yhteisymmärrys palkkatason mukauttamisesta, johtajatuksena ”pysytään maan pinnalla” — EU:n uudelleenteollistamisohjelman hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> — maailmanlaajuinen öljynhinnan lasku — öljyalan työpaikkojen väheneminen vuoden 2014 lopun ja vuoden 2015 alun jyrkän hinnanlaskun takia — ammattitaitoisten työntekijöiden laajamittainen eläköityminen tulevien kymmenen vuoden aikana — Yhdysvalloissa tapahtuvasta öljyhiekan ja liuskeen louhinnasta johtuva hinnanlasku — talouskasvun hidastuminen Aasiassa — OPECin lähestymistapa tuotantorajoituksiin nähden